

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

XLIX. De triplici verbo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

S E R M O XLVIII.

*De paupertate voluntaria.**a Luc. 10. 8**Paupertas van-
cat invidia ;
propria & a-
liena.*

Intravit Iesus in quoddam castellum, & mulier quaedam Martha nomine excep-
pit illum in domum suam ^a. Castellum ubi Christus intravit, voluntaria
est paupertas, quæ habitatores suos à gemina impugnatione qua huius
mundi amatores expugnantur, reddit seguros, scilicet propria invidia,
& aliena. Paupertas enim dum putatur misera, aliena caret invidia: &
quia est voluntaria, nemini quicquam invidet. Duæ istæ sorores, duas vitas
amatorum paupertatis significant. Quidam cum Martha solliciti Domino
Iesu duo pulmentaria præparant, scilicet correctionem operis cum salla-
mento contritionis, & opus pietatis cum condimento devotionis. Hi verò
qui cum Maria soli Deo vacant, considerantes quid sit Deus in mundo, quid
in hominibus, quid in Angelis, quid in seipso, quid in reprobis, contem-
plantur quia Deus est mundi rector & gubernator, hominum liberator &
adiutor, Angelorum sapor & decor, in seipso principium & finis, reprobo-
rum terror & horror. In creaturis mirabilis, in hominibus amabilis, in An-
gelis desiderabilis, in seipso incomprehensibilis, in reprobis intolerabilis.

S E R M O XLIX.

*De triplici Verbo.**a Psal. 17. 3**b Rom. 2. c**c Ibid.**d Ioan. 1. b*

Dies diei eructat verbum. Dies diei Angelus Virgini. Dies Angelus pro-
pter beatitudinem; Virgo dies propter integritatis virtutem. *Et nox
nocti indicat scientiam.* Serpens nox propter malitiam: mulier nox propter
ignorantiam. *Dies diei eructat verbum.* Deitas virginitati de utero paternæ
maiestatis, in utero maternæ integritatis. Aliter: *Dies diei eructat verbum.*
Deus Pater animæ rationali per fidem illuminatæ. *Et nox nocti indicat scien-
tiam,* creatura rationalis animæ rationali nondum per fidem illuminatæ.
Unde Apostolus ^b: *Invisibilia Dei per quæ facta sunt intellecta conspiciuntur à
creatura mundi.* Unde nos dicimus, verbum indicatum, verbum inspira-
tum, verbum eructatum. Primum fecit cognitionem, secundum con-
versionem, tertium vivificationem. Primum obfuit, secundum non profuit,
tertium vivificavit. Primum obfuit: *quia cum cognovissent Deum, non sicut
Deum glorificaverunt, aut gratias egerunt, sed evanuerunt in cogitationibus
suis, & obscuratum est inspiens cor eorum.* Secundum non profuit: quia non
data est lex quæ posset vivificare. Tertium vivificavit: quia per crucem re-
demit. Primum totum de foris, secundum foris & intus, tertium totum
intus. Et nota, quia quod eructatur, de plenitudine eructantis cum quo-
dam ipsius substantiæ sapore profertur; & idcirco Sapientia incarnata di-
citur habens in se omnem plenitudinem ^d: In miraculis cognitionem,

in

in doctrina conversionem, in passione vivificationem. Unde ait Prophe-
ta^e: *Venite & revertamur ad Dominum: quia ipse cepit & sanabit nos: per-*
cutiet & curabit nos: Vivificabit nos post duos dies, scilicet cognitionis & con-
versionis: in die tertia suscitabit nos, voce Verbi incarnati per primam
suam resurrectionem: & *vivemus in conspectu eius* vivificati per passio-
nem, serenius illuminati per miraculorum cognitionem: *sequemurque ut*
cognoscamus Dominum, instructi per doctrinæ conversionem.

e Ose. 6. 2

S E R M O L.

De affectionibus recte ordinandis.

Egredimini filia Sion, & videte regem Salomonem. Non dicit Ecclesiastem,
aut ididam*. Nam & his nominibus appellatus est Rex ille: & signi-
ficat Jesum Christum nostrum verum Salomonem, qui est Salomon, id est
pacificus in exilio: Ecclesiastes, id est, concionator, in judicio: Idida, id
est, dilectus Domini in regno. Utique rex. In exilio rector morum, in
judicio discretor meritorum, in regno distributor præmiorum. In exilio
mansuetus, in judicio terribilis, in regno admirabilis. In diademate quo
coronavit eum mater sua. Est autem hæc corona misericordiæ, & in hac
imitabilis. Coronavit eum & noverca sua coronâ miseræ, & in hac con-
temptibilis. Synagogam loquor, quæ se ei non matrem exhibuit, sed no-
vercam. Coronabit eum familia sua coronâ justitiæ, & in hac terribilis.
Coronat eum Pater suus corona gloriæ, & in hac desiderabilis. Videant
ergo eum peccatores in corona miseræ, id est spinea, & compungantur.
Videant eum filia Sion animæ affectuosæ in corona misericordiæ, & imiten-
tur. Videbunt eum impii in corona justitiæ, & peribunt. Videbunt eum
sancti in corona gloriæ, & perpetualiter gaudebunt.

Egredimini filia Sion, animæ delicatæ de sensu carnis ad intellectum
mentis; de servitute carnalis concupiscentiæ ad libertatem spiritualis in-
telligentiæ, & *videte regem Salomonem in diademate quo coronavit eum mater*
sua. Coronantur quidem alii imitatores ipsius, sed hoc ex industria adjuti
per gratiam. Salus iste à matre coronatus est, quia solus cum ordinatis af-
fectionibus tanquam sponsus è thalamo processit ex utero matris: Sunt au-
tem affectiones istæ quatuor notissimæ, amor & lætitia, timor & tristitia.
Absq; his non subsistit humana anima, sed quibusdam sunt in coronam,
quibusdam in confusionem. Purgatæ enim & ordinatæ, gloriosam in vir-
tutum corona reddunt animam. Inordinatæ per confusionem dejectam &
ignominiosam. Purgantur autem sic. Si amantur quæ amanda sunt, si ma-
gis amantur quæ magis amanda sunt: si non amantur quæ amanda non
sunt, amor purgatus erit. Sic & de cæteris. Ordinantur autem sic: In initio
timor, deinde lætitia, post tristitia, in consummatione amor. Compositio

Cant. 3. d
* Idida vo-
catus Salomon.
Hbr. Jedi-
dejah. v.

NOTAS,

*Affectiones
quatuor in
Christo ordi-
nate ab utero.*

*Quomodo pur-
gande.*

*Quomodo or-
dinande.*

Sermones S. Bernardi.

T t t t

quarum